

5 Exerciții rezolvate

Exercițiul 3.1

Determinați ecuațiile de estimare a parametrilor necunoscuți (coeficienți & dispersie zgomot alb) pentru modelul ARX[1,1], în formă completă, folosind MCMMP. Evaluați limitele teoretice ale parametrilor pentru o colecție infinită de date. În ce condiții parametrii estimați sunt consistenți (adică tind la valorile adevărate)?

Soluție

- Forma de regresie liniară a modelului ARX[1,1]:

$$y[n] = \varphi^T[n] \theta + e[n]$$

$$\begin{bmatrix} \varphi^T[n] \\ \theta^T \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -y[n-1] & u[n-1] \\ a & b \end{bmatrix}$$

- Estimarea CMMP:

$$\hat{\theta}_N = \underbrace{\left[\frac{1}{N} \sum_{n=1}^N \varphi[n] \varphi^T[n] \right]^{-1}}_{R_N^{-1}} \underbrace{\left[\frac{1}{N} \sum_{n=1}^N \varphi[n] y[n] \right]}_{r_N}$$

5 Exerciții rezolvate

Soluție (Exercițiul 3.1)

$$NR_N = \sum_{n=1}^N \begin{bmatrix} -y[n-1] \\ \vdots \\ u[n-1] \end{bmatrix} [-y[n-1] \ u[n-1]] = \begin{bmatrix} \sum_{n=1}^N y^2[n-1] & -\sum_{n=1}^N u[n-1]y[n-1] \\ \vdots & \vdots \\ \sum_{n=1}^N u^2[n-1] \end{bmatrix}$$

$$NR_N = \sum_{n=1}^N \begin{bmatrix} -y[n-1] \\ \vdots \\ u[n-1] \end{bmatrix} y[n] = \begin{bmatrix} -\sum_{n=1}^N y[n]y[n-1] \\ \vdots \\ \sum_{n=1}^N y[n]u[n-1] \end{bmatrix}$$

• Notăți naturale :

$$r_y^N[k] \triangleq \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N y[n]y[n-k] \quad r_u^N[k] \triangleq \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N u[n]u[n-k]$$

$$r_{yu}^N \triangleq \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N y[n]u[n-k], \quad \forall k \geq 0$$

• Rezultă :

$$R_N \cong \begin{bmatrix} r_y^{N-1}[0] & -r_{yu}^{N-1}[0] \\ -r_{yu}^{N-1}[0] & r_u^{N-1}[0] \end{bmatrix}; \quad r_N \cong \begin{bmatrix} -r_y^{N-1}[1] \\ r_{yu}^{N-1}[1] \end{bmatrix}$$

(deoarece $y[n] = u[n] = 0, \forall n \notin \{1, N\}$)

• Proprietate de inversabilitate :

$$A = \begin{bmatrix} \alpha & \beta \\ \gamma & \delta \end{bmatrix} \Rightarrow A^{-1} = \frac{1}{\Delta} \begin{bmatrix} \delta & -\beta \\ -\gamma & \alpha \end{bmatrix}, \text{ cu } \Delta = \alpha\delta - \beta\gamma$$

5 Exerciții rezolvate

Soluție (Exercițiul 3.1)

• Rezultă :

$$\hat{\theta}_N = \frac{1}{\Delta_N} \begin{bmatrix} r_u^{N-1}[0] & r_{yu}^{N-1}[0] \\ r_{yu}^{N-1}[0] & r_y^{N-1}[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -r_y^{N-1}[1] \\ r_{yu}^{N-1}[1] \end{bmatrix}$$

$$\Delta_N = r_u^{N-1}[0] r_y^{N-1}[0] - (r_{yu}^{N-1}[0])^2$$

$$\begin{cases} \hat{\theta}_N = \frac{1}{\Delta_N} \begin{bmatrix} r_{yu}^{N-1}[0] r_{yu}^{N-1}[1] - r_u^{N-1}[0] r_y^{N-1}[1] \\ r_y^{N-1}[0] r_{yu}^{N-1}[1] - r_y^{N-1}[1] r_{yu}^{N-1}[0] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{a}_N \\ \hat{b}_N \end{bmatrix} \\ \hat{\chi}_N^2 = \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N (y[n] - \varphi^T[n] \hat{\theta}_N)^2 \end{cases}$$

• Limite teoretice (cu notatn naturale):

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \hat{a}_N = \frac{r_{yu}[0] r_{yu}[1] - r_u[0] r_y[1]}{r_u[0] r_y[0] - (r_{yu}[0])^2}$$

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \hat{b}_N = \frac{r_y[0] r_{yu}[1] - r_y[1] r_{yu}[0]}{r_u[0] r_y[0] - (r_{yu}[0])^2}$$

5 Exerciții rezolvate

Soluție (Exercițiul 3.1)

- Pe de altă parte :

$$\theta = \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = [E\{\varphi[n]\varphi^T[n]\}]^{-1} [E\{\varphi[n]y[n]\}] - [E\{\varphi[n]\varphi^T[n]\}]^{-1} [E\{\varphi[n]e[n]\}]$$

$$E\{\varphi[n]\varphi^T[n]\} = \begin{bmatrix} r_{yy}[0] & -r_{yu}[0] \\ -r_{yu}[0] & r_{uu}[0] \end{bmatrix}$$

$$E\{\varphi[n]y[n]\} = \begin{bmatrix} -r_{yy}[1] \\ r_{yu}[1] \end{bmatrix}$$

$$E\{\varphi[n]e[n]\} = \begin{bmatrix} -r_{ye}[-1] \\ r_{ue}[-1] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ r_{ue}[1] \end{bmatrix}$$

Vezi Lucrarea #1

- Deci :

$$a = \frac{r_{yu}[0]r_{yu}[1] - r_{uu}[0]r_{yy}[1] + r_{yu}[0]r_{ue}[1]}{r_{uu}[0]r_{yy}[0] - (r_{yu}[0])^2}$$

$$b = \frac{r_{yy}[0]r_{yu}[1] - r_{yy}[1]r_{yu}[0] + r_{yy}[0]r_{ue}[1]}{r_{uu}[0]r_{yy}[0] - (r_{yu}[0])^2}$$

- Condiții de consistență ($\lim_{N \rightarrow \infty} \hat{\theta}_N = \theta$) :

a) $E\{\varphi[n]\varphi^T[n]\} = \text{invertibilă} (> 0)$

b) $E\{e[n]u[n-1]\} = r_{ue}[1] = 0$

c) $e = \text{z.a.}(0, \lambda^2)$

5 Exerciții rezolvate

Exercițiul 3.2

Determinați ecuațiile de estimare a parametrilor necunoscuți (coeficienți & dispersie zgomot alb) pentru modelul ARX[2,2], folosind MCMMP.

Soluție

- Forma de regresie liniară :

$$y[n] = \varphi^T[n] \theta + e[n]$$

$$\begin{bmatrix} \varphi^T[n] \\ \theta^T \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -y[n-1] & -y[n-2] \\ a_1 & a_2 \end{bmatrix} ; \begin{bmatrix} u[n-1] & u[n-2] \end{bmatrix}$$

5 Exerciții rezolvate

Soluție (Exercițiul 3.2)

- Estimarea CMMP (cu notațiile din **Ex 3.1**):

$$\hat{\theta}_N = \begin{bmatrix} r_y^N[0] & r_y^N[1] & | & -r_{yu}^N[0] & -r_{yu}^N[1] \\ r_y^N[1] & r_y^N[0] & | & -r_{uy}^N[1] & -r_{uy}^N[0] \\ \hline -r_{yu}^N[0] & -r_{uy}^N[1] & | & r_u^N[0] & r_u^N[1] \\ -r_{yu}^N[1] & -r_{uy}^N[0] & | & r_u^N[1] & r_u^N[0] \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} -r_y^N[1] \\ -r_y^N[2] \\ \hline r_{yu}^N[1] \\ r_{yu}^N[2] \end{bmatrix}$$

$$\left(\left[\frac{1}{N} \sum_{n=1}^N \varphi[n] \varphi^T[n] \right]^{-1} \right)^{R_N^{-1}} \quad \left(\frac{1}{N} \sum_{n=1}^N \varphi[n] y[n] \right)^{r_N}$$

$$\lambda_N^2 = \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N \left(y[n] - \varphi^T[n] \hat{\theta}_N \right)^2$$